

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/184/2023
Identifikačné číslo spisu:	7713217185
Dátum vydania rozhodnutia:	28.02.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Zemková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:7713217185.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu P. B. C., narodeného XX. B. XXXX, Z.Á. XXX, K., zastúpeného advokátom JUDr. Jánom Uhlíkom, Námestie slobody 3, Vranov nad Topľou, proti žalovanému Mesto Strážske, Námestie Alexandra Dubčeka 300, Strážske, o náhradu nemajetkovej ujmy, vedenom na Okresnom súde Michalovce pod sp. zn. 6C/235/2013, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 9Co/57/2021 z 19. januára 2022, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 9Co/57/2021 z 19. januára 2022 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Rozhodnutie súdu prvej inštancie

1. Okresný súd Michalovce (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) v poradí druhým rozsudkom č. k. 6C/235/2013-267 z 9. decembra 2020 (ďalej len „rozsudok súdu prvej inštancie“ alebo „rozsudok okresného súdu“) rozhodol tak, že prvým výrokom žalobu zamietol a druhým výrokom priznal žalovanému náhradu trov konania v pomere 100 %, ktoré je povinný žalovanému nahradiť žalobca.

2. Súd prvej inštancie rozsudok odôvodnil právne § 2 ods. 1, § 2 ods. 2, § 2 ods. 3, § 3 ods. 1, § 3 ods. 2, § 3 ods. 3, § 6 ods. 1, § 6 ods. 2, § 9 ods. 1, § 9 ods. 2, § 9 ods. 3 zákona č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou (ďalej len „zákon č. 365/2004 Z. z.“), § 11 ods. 4 písm. j/, § 18a ods. 5, § 18a ods. 3 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení (ďalej len „zákon č. 369/1990 Zb.“) a vecne odôvodnil rozsudok tým, že žalobca sa žalobou domáhal proti žalovanému priznania primeraného finančného zadostučinenia vo výške 6 650 eur, a to z dôvodu, že žalovaný nevytvoril rovnaké podmienky pre výberové konanie na funkciu hlavného kontrolóra. Žalovaný sa voči žalobcovi dopustil diskriminačného konania, ktoré spočívalo v tom, že jeden z uchádzačov na post hlavného kontrolóra bol zároveň poslancom, ktorý hlasoval o kandidátoch na túto funkciu, a teda hlasoval aj sám o sebe. Poslanec rozhodoval o personálnej otázke, ktorej bol priamym účastníkom, jeho hlas rozhodol o tom, kto bude hlavným kontrolórom, čím neboli žalovaným

vytvorené rovnaké podmienky prístupu k funkcii hlavného kontrolóra mesta. Okresný súd dospel k záveru, že žalovaný vo volebnom poriadku presne dodržal literu zákona a postupoval vo výberovom konaní na voľnú funkcie hlavného kontrolóra tak, ako určuje zákon o obecnom zriadení. Zákon nezakazuje poslancovi uchádzať sa o post hlavného kontrolóra obce a nezakazuje mu v takom prípade ani hlasovanie. Voľba hlavného kontrolóra sa napokon uskutočnila tajným hlasovaním, výsledok hlasovania žrebom bol výsledkom náhody a nie cieleného úmyselného konania, preto poskytoval rovnakú šancu žalobcovi, ako aj poslancovi mestského zastupiteľstva P. Z. Z. (ďalej aj „poslanec MZ“ alebo „P. Z.“), ktorý bol zvolený hlavným kontrolórom mesta. Súd prvej inštancie zastával názor, že nepozná zákonný spôsob, akým by mohol žalovaný zabezpečiť, aby sa poslanec mestského zastupiteľstva kandidujúci na funkciu hlavného kontrolóra nemohol zúčastniť hlasovania a voliť. Žalovaný vylúčením P. Z. z hlasovania by síce zabezpečil podľa predstáv žalobcu nediskriminačné podmienky v prístupe k volenej funkcii, avšak porušil by právo poslanca hlasovať. Súd prvej inštancie konštatoval, že žalovaný sa pri voľbe hlavného kontrolóra nedopustil voči žalobcovi takého konania, ktoré by bolo možné hodnotiť ako diskriminačné.

3. Okresný súd k ďalšej skutkovej argumentácii žalobcu, že nerovnakého zaobchádzania sa žalovaný dopustil aj tým, že pri prezentácii uchádzačov o funkciu hlavného kontrolóra bol prítomný jeden z uchádzačov P. Z., ktorý bol aj poslancom, uviedol, že z výpovede viacerých svedkov vyplynulo, že pri prezentácii uchádzačov boli v mieste zasadnutia obecného zastupiteľstva prítomní všetci uchádzači a prezentácia bola prakticky monológom bez otázok zo stany poslancov. Pred voľbou prvého aj druhého kola hlasovania poslanci nemali žiadnu rozpravu o kandidátoch, teda prítomný P. Z. nemohol získať žiadne zvýhodňujúce informácie oproti kandidátom, ktorí neboli v zasadacej miestnosti mestského zastupiteľstva prítomní.

Rozhodnutie odvolacieho súdu

4. O odvolaní žalobcu rozhodol Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) rozsudkom sp. zn. 9Co/57/2021 z 19. januára 2022 (ďalej len „rozsudok odvolacieho súdu“ alebo „rozsudok krajského súdu“), ktorý prvým výrokom rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a druhým výrokom žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi v celom rozsahu.

5. V odôvodnení uviedol, že súd prvej inštancie sa riadil právnym názorom vysloveným odvolacím súdom v skoršom zrušovacom uznesení Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 9Co/21/2019 z 25. septembra 2019 a dospel k správne záveru o nedôvodnosti žaloby. V odôvodnení rozsudku okresný súd jasne, zrozumiteľne a presvedčivo vysvetlil dôvody, ktoré ho viedli k zamietnutiu žaloby. Odvolací súd zopakoval svoj právny názor, že žalobca si splnil svoju procesnú povinnosť tvrdenia a dokazovania v tom zmysle, že bol konaním žalovaného znevýhodnený v porovnaní s iným uchádzačom, ktorý je poslancom z dôvodu ním uvedených. Súd prvej inštancie podľa odvolacieho súdu správne zameral dokazovanie na skúmanie otázky, či pri postupe žalovaného pri voľbe hlavného kontrolóra nedošlo zo strany žalovaného k diskriminácii žalobcu. Žalovaný v konaní preukázal, že voči žalobcovi zásadu rovnakého zaobchádzania neporušil, keďže jeho postup pri výberovom konaní bol plne v súlade so zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení. Okresný súd dospel k správne záveru, že žiadna právna norma nezakazuje poslancovi mestského zastupiteľstva uchádzať sa o funkciu hlavného kontrolóra mesta. Žalovaný tak nemal inú zákonnú možnosť ako poslanca P. Z. Z. zaradiť do výberového konania a umožniť mu, sa o zvolenie do tejto funkcie uchádzať. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že výkon práv v súlade so zákonom nie je možné považovať za diskrimináciu, pokiaľ sa nezneužíja nepripustným spôsobom zakladajúcim diskriminačné konanie. Odvolací súd uzavrel, že žalovaný v konaní uniesol dôkazné bremeno a preukázal, že sa vo vzťahu k žalobcovi nedopustil diskriminačného konania, keďže postupoval v medziach a intenciách zákona.

6. Dovolací súd z obsahu súdneho spisu a v poradí prvého uznesenia Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 9Co/21/2019 z 25. septembra 2019 (ďalej aj „zrušujúce uznesenie“) zisťuje, že odvolací súd zrušil prvý rozsudok súdu prvej inštancie č. k. 6C/235/2013-163 zo 17. októbra 2018 a vrátil vec na ďalšie

konanie okresnému súdu z dôvodu, že z vykonaného dokazovania vyplynulo diskriminačné konanie žalovaného spočívajúce v zvýhodnení jedného z uchádzačov (poslanca mestského zastupiteľstva) pri voľbe hlavného mestského kontrolóra. Výsledok voľby bol len prejavom zdanlivo neutrálneho konania žalovaného založeného na náhode. Za diskrimináciu pri voľbe hlavného mestského kontrolóra považoval skutočnosť, že žalovaný umožnil jednému z uchádzačov o verejnú funkciu - P. Z. Z., ktorý bol súčasne aj poslancom mestského zastupiteľstva, hlasovať pri voľbe hlavného kontrolóra, čím mu oproti ostatným uchádzačom poskytol výhodu vyplývajúcu z jeho postavenia ako poslanca a možnosti hlasovať sám za seba. Súd prvej inštancie nezameral dokazovanie na skúmanie otázky, či zo strany žalovaného došlo k priamej alebo nepriamej diskriminácii z dôvodov uvedených žalobcom a neskúmal, či bola dodržaná rovnosť uchádzačov v prístupe k zamestnaniu.

Dovolanie

7. Proti rozsudku odvolacieho súdu sp. zn. 9Co/57/2021 z 19. januára 2022 podal dovolanie žalobca (ďalej aj „dovolateľ“), ktorého prípustnosť aj dôvodnosť vyvodzuje z § 420 písm. f/, § 421 ods. 1 písm. a/ a § 421 ods. 1 písm. b/ CSP navrhujúc, aby dovolací súd zviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi 6 650 eur a priznal žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania, odvolacieho konania a konania pred súdom prvej inštancie v rozsahu 100 %, alternatívne, aby dovolací súd rozsudok krajského súdu a rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

8. Podľa dovolateľa nesprávny procesný postup odvolacieho súdu spočíval v odklone od zrušujúceho uznesenia, v ktorom krajský súd konštatoval diskrimináciu na strane žalobcu vo viacerých smeroch a prikazoval okresnému súdu posúdiť, či išlo o priamu alebo nepriamu diskrimináciu žalobcu pri prístupe k zamestnaniu. Podľa názoru žalobcu sa okresný súd týmito otázkami, ktoré pre neho boli závažné, nezaoberal a túto chybu nenapravil ani odvolací súd. Skutočnosť, že určité konanie z formálneho hľadiska bolo v súlade so zákonom nevylučuje diskriminačné konanie, najmä pokiaľ ide o nepriamu diskrimináciu. Okresný súd tak porušil § 391 ods. 2 CSP, podľa ktorého bol viazaný právnym názorom odvolacieho súdu. Súd prvej inštancie ako aj odvolací súd sa obmedzili iba na skúmanie formálneho súladu so zákonom v postupe žalovaného pri voľbe hlavného kontrolóra žalovaného. Dovolateľ považuje rozsudok odvolacieho súdu za nedostatočne odôvodnený, pretože žiadnym spôsobom nevysvetľuje, či diskriminácia žalobcu pri voľbe hlavného kontrolóra spočívajúca v rozdielnom zaobchádzaní s osobami v porovnateľnej situácii, má svoje objektívne a rozumné zdôvodnenie. K ďalšiemu porušeniu práva na spravodlivý súdny proces podľa žalobcu došlo tým, že okresný súd svoj rozsudok založil na domnienke, že nebolo preukázané, že nerozhodný výsledok v druhom kole voľby hlavného kontrolóra mesta nebol výsledkom hlasovania P. Z. za seba samého. Ide pritom o antidiskriminačný spor, v ktorom platí obrátené dôkazné bremeno a bolo povinnosťou žalovaného vyvrátiť, že P. Z. nehlasoval sám za seba, čím fakticky rozhodujúcim spôsobom ovplyvnil druhé kolo voľby hlavného kontrolóra a následne by nemuselo ani dôjsť k žrebovaniu v treťom kole. Toto porušenie nenapravil ani odvolací súd v rozsudku.

9. Odvolací súd sa podľa dovolateľa v rozsudku odklonil od právneho názoru vyjadreného v náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 5/2003 podľa ktorého: „Pri medzerovitosti právnej úpravy orgán verejnej moci nie je zbavený povinnosti zvoliť objektívny a ústavne nespochybniteľný postup pri výbere osoby na verejnú/volenú funkciu; v právnom štáte je nevyhnutné, aby každý orgán verejnej moci postupoval pri výkone svojej právomoci tak, že zabezpečí objektivitu svojho postupu smerujúceho k ochrane alebo uplatňovaniu základného práva alebo základnej slobody, ako aj objektivitu samotného rozhodovania o ochrane a uplatňovaní základného práva alebo základnej slobody, a to bez ohľadu na to, či tento postup prebieha v právne formalizovanom rámci alebo iba v rámci faktickej činnosti príslušného orgánu; uplatňovanie a ochrana každého základného práva alebo slobody (vrátane základného práva na prístup k voleným a iným verejným funkciám) musí byť v činnosti každého orgánu verejnej moci zabezpečená reálne a musí prebiehať na nediskriminačnom základe, pričom táto požiadavka sa dotýka každého úkonu orgánu verejnej moci, ktorý priamo alebo aspoň sprostredkované súvisí s ochranou alebo uplatňovaním základného práva alebo slobody; v právnom štáte sa nemožno spoliehať na náhodné a ad hoc vyriešenie vytvorených nerovnakých možností pri uplatňovaní základného práva na prístup k volenej alebo inej verejnej funkcii, pričom nerovnosť účastníkov nemôže

mať pôvod v tom, že niektorý z uchádzačov je členom orgánu verejnej moci a druhý uchádzač členom takéhoto orgánu nie je; právnymi predpismi akejkoľvek sily ani praxou orgánov verejnej moci nemožno preferovať či diskriminovať niektoré skupiny občanov pred inými skupinami, pokiaľ ide o prístup k voleným a verejným funkciám; oprávnenie člena orgánu verejnej moci hlasovať v rámci tohto orgánu verejnej moci neznamena aj jeho povinnosť hlasovať, pričom toto oprávnenie nadobúda iný význam v súvislosti s povinnosťou ochrany základného práva na prístup k voleným a verejným funkciám, predovšetkým pri rokovaní o personálnych otázkach, a to vtedy, ak ide o otázky, ktoré sa osobne týkajú člena orgánu verejnej moci ako uchádzača o verejnú funkciu, o ktorej rozhoduje tento orgán verejnej moci“.

10. Ďalej žalobca poukázal na rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci D. H. vs. Česká republika a Zarb Adami vs. Malta, podľa ktorých diskriminačné konanie môže spočívať nielen v právnej úprave, ale aj vo faktickej situácii alebo zaužívanej praxi a na diskrimináciu sa nevyžaduje úmysel pôvodcu diskriminácie, diskriminovať.

11. Dovolateľ navrhol Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky zodpovedať v dovolacom konaní otázku: „Môže dôjsť k diskriminácii pri voľbe hlavného kontrolóra mesta/obce, ak dotknutý orgán (mestské zastupiteľstvo/obecné zastupiteľstvo) formálne postupuje podľa zákona, v tomto prípade podľa zákona o obecnom zriadení ?“. Podľa dovolateľa túto otázku nesprávne vyriešil odvolací súd v rozsudku a podľa dovolateľovej vedomosti táto otázka nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu riešená.

12. Dovolateľ v dovolaní navrhol odklad vykonateľnosti rozsudku odvolacieho súdu, a to z dôvodu, že dovolateľ je invalidný dôchodca a výsledok dovolacieho konania môže mať vplyv na rozhodnutie súdu prvej inštancie o výške trov konania. Rozhodnutím o odklade vykonateľnosti rozsudku odvolacieho súdu umožní súdu prvej inštancie rozhodnúť o trovách konania jedným rozhodnutím po skončení dovolacieho konania. Zároveň sa predíde právne komplikovanej situácii, ak by žalobca uhradil trovy konania pred súdom prvej inštancie a odvolacím súdom a na základe podaného dovolania by napadnuté rozhodnutia boli zrušené. Tieto trovy by následne žalobca musel od žalovaného vymáhať, čo je v jeho neľahkej osobnej a zdravotnej situácii nežiadúce.

13. K dovolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný, ktorý uviedol, že podľa jeho názoru súd prvej inštancie splnil úlohu, ktorú mu uložil odvolací súd v zrušujúcom uznesení, vo veci doplnil dokazovanie, opätovne vyhodnotil listinné dôkazy a následne dospel k záveru, že zo strany žalovaného nedošlo k diskriminácii žalobcu. Ku dňu voľby hlavného kontrolóra neexistoval právny rámec, ktorý by mohol byť ústavnoprávne korektne aplikovateľný na postavenie poslanca mestského zastupiteľstva a súčasne kandidáta na hlavného kontrolóra. Z nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 5/2003 vyplýva, že prejednávany prípad v náleze je úplne odlišný od charakteru sporu sp. zn. 6C/235/2013, a to tak po skutkovej stránke ako aj po právnej stránke. Predmetný nález bol rozhodnutý ešte pred časom, kedy zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) nadobudol účinnosť. K žalobcom predkladanému návrhu, aby obce prijali právne predpisy, opatrenia, ktoré by zamedzili poslancom obecného/mestského zastupiteľstva hlasovať o sebe samých, žalovaný uviedol, že takýto spôsob by bol v hrubom rozpore s ústavom garantovaným právom byť volený ako poslanec mestského zastupiteľstva a s mandátom výkonu poslanca.

Posúdenie veci dovolacím súdom

14. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“ alebo „NS SR“ a „Najvyšší súd SR“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo vydané napadnuté rozhodnutie (§ 424 CSP), za splnenia podmienok zastúpenia takejto strany a spísania jej dovolania v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou CSP) dospel k záveru, že dovolanie je prípustné a dôvodné, preto je mu potrebné vyhovieť.

15. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu z akýchkoľvek dôvodov a hľadísk.

16. Dovoláním sa nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), avšak len pri dovolacom dôvode (vade zmätočnosti) v zmysle § 420 písm. f/ CSP, nie pri dovolacom dôvode v zmysle § 421 ods. 1 CSP.

17. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je poskytnúť uplatňovanému právu súdnu ochranu, avšak len za predpokladu, že sú splnené procesné podmienky súdneho konania (viď napr. rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 80/09, II. ÚS 79/08, IV. ÚS 476/2012). Dovolací súd preto pristupuje k podanému dovolaniu tak, že najskôr skúma, či je procesne prípustné; k posúdeniu opodstatnenosti dovolania (t. j. posúdeniu, či je v ňom opodstatnene uplatnený dovolací dôvod) sa dovolací súd dostáva len v prípade prijatia záveru, že dovolanie je prípustné. Dovolanie je prípustné, ak jeho prípustnosť vyplýva z § 420 CSP alebo § 421 CSP. Dôvody zakladajúce prípustnosť dovolania treba dôsledne odlišovať od dôvodov, ktoré zakladajú opodstatnenosť dovolania. Opodstatnené (dôvodné) je také prípustné dovolanie, v ktorom je oprávnené uplatnený dovolací dôvod. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). V prípade dovolania prípustného podľa § 420 CSP je dovolacím dôvodom procesná vada zmätočnosti uvedená v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP), v prípade dovolania, ktoré je prípustné podľa § 421 ods. 1 CSP, je dovolacím dôvodom nesprávne právne posúdenie veci (§ 432 ods. 1 CSP).

18. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

19. V danom prípade z dovolania žalobcu vyplýva, že napáda rozsudok odvolacieho súdu v celom jeho rozsahu na základe § 420 písm. f/, § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP.

Dovolanie podľa § 420 písm. f/ CSP

20. V zmysle § 420 písm. f/ CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

21. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

22. Ustanovenie § 420 písm. f/ CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných

procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany. Ide napríklad o právo na verejné pojednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom odvolacom návrhu spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

23. Dovolateľ v súvislosti s vadou v zmysle § 420 písm. f/ CSP odvolaciemu súdu vytýkal absenciu skúmania odôvodnenia diskriminácie, ktorej sa mal dopustiť žalovaný na žalobcovi pri prístupe k volenej funkcii, a to s poukazom na zrušujúce uznesenie odvolacieho súdu sp. zn. 9Co/21/2019 z 25. septembra 2019, v ktorom krajský súd konštatoval, že k diskriminácii došlo a nariadil súdu prvej inštancie argumentačne sa vysporiadať s priamou a nepriamou diskrimináciou. Zároveň dovolateľ namietal, že súdy oboch inštancií sa v odôvodnení zamerali na skúmanie tretieho kola voľby hlavného kontrolóra, pri ktorom konštatovali zákonný a neutrálny postup, avšak podľa žalobcu k diskriminácii došlo už v druhom kole, v ktorom práve poslanec a zároveň uchádzač o funkciu hlavného kontrolóra P.. Z. hlasoval.

24. Podľa § 2 ods. 1 až 3 zákona č. 365/2004 Z. z. dodržiavanie zásady rovnakého zaobchádzania spočíva v zákaze diskriminácie z dôvodu pohlavia, náboženského vyznania alebo viery, rasy, príslušnosti k národnosti alebo etnickej skupine, zdravotného postihnutia, veku, sexuálnej orientácie, manželského stavu a rodinného stavu, farby pleti, jazyka, politického alebo iného zmýšľania, národného alebo sociálneho pôvodu, majetku, rodu alebo iného postavenia alebo z dôvodu oznámenia kriminality alebo inej protispoločenskej činnosti.

25. Zákaz diskriminácie je jednou zo základných zásad právneho štátu, ako aj neodmysliteľnou súčasťou každého demokratického právneho poriadku. Nepriama diskriminácia sa vyznačuje konaním alebo opomenutím založeným na zdanlivo neutrálnom pravidle, ktoré znevýhodňuje konkrétnu osobu alebo skupinu osôb oproti iným osobám, pričom znevýhodnenie nie je objektívne odôvodnené legitímnym cieľom a zároveň primeranými alebo nevyhnutnými prostriedkami. Pojem zdanlivo neutrálne ustanovenie, kritérium či prax, je treba vnímať v spojení s tým, či ide o také ustanovenie, kritérium či opatrenie, ktoré je formulované tak, že by ani na prvý pohľad ani odvodené nemalo viesť k rozlišovaniu na základe niektorého zo zakázaných diskriminačných dôvodov, napriek tomu však, ale jeho aplikácia má v skutočnosti neprímerane nepriaznivý a znevýhodňujúci dopad na túto skupinu (rozsudok ESĽP vo veci CHEZ Razpredelenie Bulgaria AD v. Komisia za zashtita ot diskrimintsia, C-83/14 bod. 76). Na rozdiel od diskriminácie priamej, nevyžaduje sa úmysel alebo motív, ide o faktickú diskrimináciu, ku ktorej dochádza v dôsledku určitého rozhodnutia, opatrenia, praxe založenej na neutrálnom kritériu za predpokladu, že odlišné zaobchádzanie nie je objektívne odôvodnené legitímnym cieľom, prípadne prostriedkami, ktoré vedú k jeho dosiahnutiu, nie sú vhodné, nevyhnutné a primerané.

26. Súdne konanie vo veciach súvisiacich s porušením zásady na rovnaké zaobchádzanie je civilným súdnym konaním sporového charakteru, v ktorom proti sebe stoja žalobca a žalovaný v navzájom protichodnom, kontradiktórnom postavení. V klasickom sporovom súdnom konaní sa uplatňuje zásada actori incumbit probatio, čo znamená, že dôkazné bremeno postihuje zásadne vždy toho, kto niečo tvrdí, teda žalobcu. Ustanovenie § 11 ods. 2 antidiskriminačného zákona predstavuje zásadnú odchýlku konania vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania od klasického sporového súdneho konania v oblasti dokazovania. Táto odchýlka sa týka preneseného dôkazného bremena zo žalobcu na žalovaného.

27. Princíp preneseného dôkazného bremena bol vygenerovaný Súdnym dvorom Európskej únie v rámci jeho judikatúry ako princíp, ktorý odráža potrebu efektívneho uplatňovania princípu rovnosti a jeho potreba vychádza z charakteru antidiskriminačných sporov. Diskriminácia sa len zriedka deje otvorene, väčšinou o nej neexistujú priame dôkazy a žalobcovia spravidla nedisponujú dostatkom informácií, ktorými by mohli bez akýchkoľvek pochybností preukázať existenciu diskriminácie, resp. porušenia zásady na rovnaké zaobchádzanie. Zmyslom teda je, aby žalobca neprehral spor len na základe toho, že

neuniesol dôkazné bremeno z dôvodu, že nemá prístup k dôkazom. Treba však upozorniť na to, že žalobcovi nestačí len poukázať na to, že bol diskriminovaný, ale musí predložiť skutočnosti, z ktorých možno dôvodne predpokladať, že došlo k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania, a až potom dôjde k prechodu povinnosti preukázať, že k diskriminácii nedošlo, a to na žalovaného.

28. V zmysle uvedeného žalobca nemusí preukázať istotu, že došlo k diskriminácii, postačuje len určitá miera pravdepodobnosti. Je však povinný preukázať rozdiel v zaobchádzaní s inou porovnateľnou osobou, ktorá je alebo by mohla byť na rovnakej pozícii ako žalobca, voči nej však nebola aplikovaná diskriminácia. Žalobca je povinný preukázať aj dôvod, kvôli ktorému došlo k diskriminácii a z ktorého je diskriminácie zakázaná (§ 2 antidiskriminačného zákona). Ďalej je potrebné, aby žalobca preukázal vznik ujmy, ktorá mu vznikla na základe nedodržania práva na rovnaké zaobchádzanie, pričom medzi dôvodom namietanej diskriminácie a vzniknutou ujmom musí existovať príčinná súvislosť.

29. Pri prenesenom dôkaznom bremene zároveň platí, že žalovaný môže domnienku diskriminačného konania vyvrátiť, ak preukáže, že jeho konanie sledovalo oprávnený záujem, bolo objektívne odôvodnené, primerané a nevyhnutné na dosiahnutie takého záujmu, alebo že jeho konanie nie je v zmysle antidiskriminačného zákona považované za diskrimináciu. Ak žalovaný neposkytne súdu dostatočné vysvetlenie, prečo mohlo dôjsť k porušeniu zásady na rovnaké zaobchádzanie so žalobcom, má sa za to, že diskriminácia v danom prípade bola preukázaná.

30. V danom konaní z obidvoch meritórnych rozhodnutí krajského súdu v tejto veci (uznesenie sp. zn. 9Co/21/2019 a rozsudok sp. zn. 9Co/57/2021) je zrejмый záver, že k diskriminácii žalobcu došlo, keďže jeden z uchádzačov na funkciu hlavného kontrolóra mesta Strážske - P. Z. Z., poslanec mestského zastupiteľstva žalovaného, zároveň hlasoval pri voľbe hlavného kontrolóra a aj sa samotnej voľby zúčastňoval ako uchádzač, teda spolurozhodoval o úspešnom uchádzačovi na funkciu hlavného kontrolóra mesta. Menovaný poslanec mestského zastupiteľstva bol zvýhodnený oproti ďalším uchádzačom (bod 24. rozsudku krajského súdu, body 43. a 44. zrušujúceho uznesenia). Z rozsudku krajského súdu vyplýva, že žalobca dokazovaním preukázal, že bol konaním žalovaného znevýhodnený a bol podľa názoru krajského súdu diskriminovaný pri prístupe k funkcii hlavného kontrolóra mesta Strážske, avšak zároveň žalovaný uniesol dôkazné bremeno a preukázal, že pri výberovom konaní postupoval v súlade so zákonom a vo vzťahu k žalobcovi sa nedopustil diskriminačného konania.

31. Dovolací súd po oboznámení s rozhodnutiami odvolacieho súdu konštatuje absenciu relevantných dôvodov a rozporuplnosť záverov odvolacieho súdu, keďže v jeho odôvodnení chýba racionálny záver podporujúci prijaté rozhodnutie najmä s poukazom na skonštatovanú diskrimináciu žalobcu.

32. Z obsahu spisu a zisteného skutkového stavu veci je zrejмый, že žalobca bol diskriminovaný v prístupe k volenej funkcii, keďže jeho protikandidát na funkciu hlavného kontrolóra mesta už v druhom kole voľby mal výhodu v tom, že hlasoval aj ako poslanec mestského zastupiteľstva o kandidátoch na funkciu hlavného kontrolóra a je zrejмый, že aj svojim hlasom, výkonom hlasovacieho práva, mohol ovplyvniť (možno i ovplyvniť) voľbu kandidáta v druhom kole volieb, v ktorom, ak by ako poslanec mestského zastupiteľstva nehlasoval, voľba hlavného kontrolóra mesta by sa (možno) skončila v druhom kole výhrou jedného z kandidátov. Tretie kolo voľby (žrebovanie) by sa nemuselo uskutočniť. Dovolací súd sa stotožňuje s názorom krajského súdu vyjadreného v bode 43. zrušujúceho uznesenia, že žalobca bol znevýhodnený pri prístupe k verejnej funkcii.

33. Na základe vyššie uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že na strane dovolateľa došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f/ CSP nedostatočným odôvodnením rozsudku krajského súdu. Táto skutočnosť je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd dovolaním napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť považované za zákonné. Preto dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 a/, b/ CSP

34. Hoci rozhodovacia prax Najvyššieho súdu SR sa ustálila na tom, že ak v konaní došlo k procesnej vade zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ CSP znemožňujúcej strane realizáciu jej procesných oprávnení, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší bez toho, aby sa zaoberal správnosťou právnych záverov, na ktorých spočíva zrušované rozhodnutie súdu (1Cdo/44/2015, 2Cdo/111/2014, 3Cdo/4/2012, 4Cdo/263/2013, 5Cdo/241/2013, 6Cdo/591/2015, 7Cdo/212/2014, 8Cdo/137/2015), v danom prípade sa dovolací súd nad rámec uvedeného záveru vyjadrí i k dovolaniu podanému podľa § 421 ods. 1 písm. a/, b/ CSP a to v súlade s aktuálnou judikatúrou Ústavného súdu SR I. ÚS 336/2019 z 9. júna 2020 a nadväzujúce rozhodnutie Najvyššieho súdu SR napr. sp. zn. 6Cdo/125/2022.

35. V zmysle § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

36. Pre všetky tri procesné situácie, v ktorých § 421 ods. 1 CSP pripúšťa dovolanie, má mimoriadny význam obsah pojmu „právna otázka“ a to, ako dovolateľ túto otázku zadefinuje a špecifikuje v dovolaní. Otázkou relevantnou z hľadiska § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť tak o otázku hmotnoprávnou, ako aj o otázku procesnoprávnou (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). V prípade dovolania podaného v zmysle tohto ustanovenia je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, o ktorú z možností uvedených v § 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP ide, teda z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania (porovnaj napríklad 1Cdo/126/2017, 1Cdo/206/2017, 1Cdo/208/2016, 2Cdo/203/2016, 3Cdo/235/2016, 3Cdo/132/2017, 4Cdo/14/2017, 4Cdo/89/2017, 4Cdo/207/2017, 7Cdo/20/2017, 8Cdo/186/2016, 8Cdo/78/2017, 8Cdo/221/2017).

37. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP má určujúci význam vymedzenie právnej otázky s odkazom na konkrétnu judikatúru Najvyššieho súdu SR ako súdu odvolacieho, od ktorého sa mali prvoinštančne aj odvolací súd v danom prípade odkloniť. Dovolací súd konštatuje, že z obsahu dovolania žalobcu však konkrétny opis právnej otázky s odkazom na konkrétne rozhodnutia odvolacieho súdu absentuje. Preto dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP posúdil ako neprípustný.

38. Otázkou relevantnou v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP je právna otázka, ktorá ešte nebola riešená dovolacími senátmi najvyššieho súdu, takže vo vzťahu k nej sa ani nemohla ustáliť rozhodovacia prax odvolacieho súdu. Ak procesná strana vyvodzuje prípustnosť dovolania z tohto ustanovenia, musí: a/ konkretizovať právnu otázku doposiaľ neriešenú dovolacím súdom a b/ uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená.

39. Nevyhnutnou podmienkou prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP je, že sa týka právnej otázky, na riešení ktorej založil odvolací súd svoje rozhodnutie. Toto ustanovenie dopadá len na takú právnu otázku, ktorú: a/ odvolací súd riešil [neponechal ju nepovšimnutou a pri svojich právnych úvahách nedotknutou, ale ju riadne nastolil, vysvetlil jej podstatu, vyjadril vo vzťahu k nej svoje právne úvahy (prípadne možnosti odlišných prístupov k jej riešeniu) a vysvetlil jej riešenie a tiež dôvody, so zreteľom na ktoré zvolil práve riešenie, na ktorom založil svoje rozhodnutie], a b/ (zároveň) dovolací súd ešte neriešil. Otázka, ktorou sa strany sporu, prípadne aj súd v konaní síce zaoberali, na vyriešení ktorej ale nie je v konečnom dôsledku založené dovolaním napádané rozhodnutie, nie je preto v zmysle ustanovenia, o ktorom je reč, rovnako relevantná.

40. Z dovolania je zrejmé, že žalovaný namietal, že odvolací súd sa odklonil od právneho názoru vyjadreného v náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 5/2003 a od právnych názorov vyjadrených v rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci D. H. v. Česká republika a Zarb Adami v. Malta a žiadal zodpovedať otázku: „Môže dôjsť k diskriminácii pri voľbe hlavného kontrolóra

mesta/obce, ak dotknutý orgán (mestské zastupiteľstvo/obecné zastupiteľstvo) formálne postupuje podľa zákona, v tomto prípade podľa zákona o obecnom zriadení ?“.

41. Podľa § 2a ods. 1 zákona č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) (ďalej len „antidiskriminačný zákon“) diskriminácia je priama diskriminácia, nepriama diskriminácia, obťažovanie, sexuálne obťažovanie a neoprávnený postih; diskriminácia je aj pokyn na diskrimináciu a nabádanie na diskrimináciu.

42. Podľa § 2a ods. 2 antidiskriminačného zákona priama diskriminácia je konanie alebo opomenutie, pri ktorom sa s osobou zaobchádza menej priaznivo, ako sa zaobchádza, zaobchádzalo alebo by sa mohlo zaobchádzať s inou osobou v porovnateľnej situácii.

43. Podľa § 2a ods. 3 antidiskriminačného zákona nepriama diskriminácia je navonok neutrálny predpis, rozhodnutie, pokyn alebo prax, ktoré znevýhodňujú alebo by mohli znevýhodňovať osobu v porovnaní s inou osobou; nepriama diskriminácia nie je, ak takýto predpis, rozhodnutie, pokyn alebo prax sú objektívne odôvodnené sledovaním oprávneného záujmu a sú primerané a nevyhnutné na dosiahnutie takého záujmu.

44. Pokiaľ ide o položenú právnu otázku dovolateľa, či môže dôjsť k diskriminácii pri voľbe hlavného kontrolóra mesta, ak mestské zastupiteľstvo formálne postupuje podľa zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, je potrebné si v prvom rade zodpovedať otázku, či platný právny predpis môže obsahovať ustanovenia, ktoré sú diskriminačné. Podľa § 2a ods. 3 antidiskriminačného zákona nepriamej diskriminácie sa možno dopustiť aj konaním na základe navonok neutrálneho právneho predpisu, ktorý umožňuje znevýhodňovať osoby v porovnaní s inou osobou.

45. Vo svojej rozhodovacej praxi Európsky súd pre ľudské práva viackrát judikoval, že právna úprava môže byť považovaná za diskriminačnú, ak má negatívny dopad na určitú skupinu osôb, pričom diskriminačný úmysel na strane orgánov konajúcich podľa diskriminačného predpisu nie je potrebné preukazovať.

46. Podľa čl. 1 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. z 26. mája 2004 o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov, tento ústavný zákon ustanovuje

- a) nezlučiteľnosť funkcie verejného funkcionára s výkonom iných funkcií, zamestnaní alebo činností,
- b) povinnosti a obmedzenia pre verejného funkcionára na účel zamedzenia vzniku rozporu osobného záujmu verejného funkcionára s verejným záujmom pri výkone verejnej funkcie a
- c) zodpovednosť verejného funkcionára za nespĺnenie alebo porušenie povinností a obmedzení ustanovených týmto ústavným zákonom vrátane sankcií, ktoré možno verejnému funkcionárovi za také nespĺnenie alebo porušenie povinností alebo obmedzení uložiť.

47. Podľa čl. 2 ods. 1 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. tento ústavný zákon sa vzťahuje na funkcie

- a) prezidenta Slovenskej republiky,
- b) poslancov Národnej rady Slovenskej republiky,
- c) členov vlády Slovenskej republiky,
- d) vedúcich ústredných orgánov štátnej správy, ktorí nie sú členmi vlády Slovenskej republiky,
- e) sudcov Ústavného súdu Slovenskej republiky,
- f) predsedu a podpredsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky,
- g) členov Súdnej rady Slovenskej republiky,
- h) generálneho prokurátora Slovenskej republiky a špeciálneho prokurátora,
- i) verejného ochrancu práv, komisára pre deti a komisára pre osoby so zdravotným postihnutím,
- j) predsedu a podpredsedov Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky,
- k) štátnych tajomníkov,
- l) náčelníka Generálneho štábu ozbrojených síl Slovenskej republiky,
- m) riaditeľa Slovenskej informačnej služby,

n) členov Bankovej rady Národnej banky Slovenska,
o) starostov obcí,
p) primátorov miest,
q) poslancov mestských zastupiteľstiev a poslancov zastupiteľstiev mestských častí v Bratislave a v Košiciach,
r) predsedov vyšších územných celkov,
s) poslancov zastupiteľstiev vyšších územných celkov,
t) rektorov verejných vysokých škôl,
u) predsedu a podpredsedu Úradu na ochranu osobných údajov,
v) generálneho riaditeľa Rozhlasu a televízie Slovenska a členov Rady Rozhlasu a televízie Slovenska,
w) generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne a členov dozornej rady Sociálnej poisťovne,
x) štatutárneho orgánu alebo členov štatutárneho orgánu Všeobecnej zdravotnej poisťovne a členov dozornej rady Všeobecnej zdravotnej poisťovne,
y) generálneho riaditeľa Tlačovej agentúry Slovenskej republiky a členov správnej rady Tlačovej agentúry Slovenskej republiky,
z) členov Rady pre vysielanie a retransmisiiu a riaditeľa jej kancelárie,
za) predsedu a podpredsedov Úradu pre reguláciu sieťových odvetví a členov Regulačnej rady,
zb) predsedu a podpredsedu Úradu pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb, a predsedu a podpredsedu Dopravného úradu,
zc) štatutárneho orgánu alebo členov štatutárneho orgánu, členov riadiaceho orgánu a členov kontrolného orgánu alebo dozorného orgánu právnických osôb, ktorých do funkcie priamo alebo nepriamo navrhuje alebo ustanovuje štát alebo právnická osoba so stopercentnou majetkovou účasťou štátu,
zd) riaditeľa štátneho podniku a členov dozornej rady štátneho podniku, ktorých do funkcie ustanovuje štát, v prípade likvidácie štátneho podniku likvidátora, a
ze) generálneho riaditeľa a námestníka generálneho riaditeľa Slovenského pozemkového fondu a členov rady Slovenského pozemkového fondu,
zf) prezidenta Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky,
zg) predsedu a členov správnej rady Ústavu pamäti národa,
zh) generálneho riaditeľa Železníc Slovenskej republiky,
zi) členov štatutárneho orgánu Exportno-importnej banky Slovenskej republiky,
zj) predsedu a členov dozornej rady Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou,
zk) predsedu a členov Rady pre rozpočtovú zodpovednosť,
zl) prezidenta a viceprezidentov Policajného zboru Slovenskej republiky,
zm) riaditeľa Vojenského spravodajstva,
zn) vedúceho Kancelárie prezidenta Slovenskej republiky, vedúceho Kancelárie Národnej rady Slovenskej republiky, vedúceho Kancelárie verejného ochrancu práv, vedúceho Kancelárie Súdnej rady Slovenskej republiky, vedúceho Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky,
zo) generálnych tajomníkov služobných úradov ústredných orgánov štátnej správy,
zp) verejných funkcionárov, ktoré nie sú uvedené v písmenách a) až zo), ak tak ustanoví zákon.

48. Podľa čl. 6 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. s názvom Oznámenie osobného záujmu

(1) Verejný funkcionár, ktorý sa zúčastňuje na rokovaní orgánu o veci, na ktorej má osobný záujem, je povinný oznámiť tomuto orgánu svoj osobný záujem o vec predtým, ako na rokovaní vystúpi alebo pred hlasovaním o tejto veci.

(2) Oznámenie podľa odseku 1 je verejný funkcionár povinný vykonať aj vtedy, ak ide o rokovanie o veci, z ktorej má majetkový prospech politická strana alebo politické hnutie, ktorého je členom, ak je mu táto skutočnosť známa.

(3) Oznámenie podľa odseku 1 alebo odseku 2 je orgán, na ktorého rokovaní sa vykonalo oznámenie, povinný zaznamenať do zápisu alebo záznamu o rokovaní.

49. Dovolací súd s poukazom na citované ustanovenia právnych predpisov dospel k nasledovnej odpovedi na otázku dovolateľa:

1. Poslanec mestského zastupiteľstva je verejný funkcionár, ktorý má povinnosť oznámiť osobný

záujem, ak sa zúčastňuje na rokovaní mestského zastupiteľstva o otázke, na ktorej má osobný záujem.

2. Za otázku, na ktorej môže mať osobný záujem poslanec mestského zastupiteľstva, je potrebné považovať aj prípad, ak sa poslanec mestského zastupiteľstva sám uchádza o funkciu, o ktorej rozhoduje hlasovaním mestské zastupiteľstvo mesta, v ktorom fyzická osoba vykonáva svoj mandát poslanca. Teda v tomto prípade poslanec v meste Strážske P. Z. Z., mal ústavnú povinnosť oznámiť osobný záujem na hlasovaní o voľbe hlavného kontrolóra mesta Strážske, pri výkone svojho poslaneckého mandátu v Mestskom zastupiteľstve mesta Strážske, pretože mal osobný záujem na tom, aby sa stal hlavným kontrolórom mesta Strážske. Zúčastnil sa voľby jednak ako uchádzač o funkciu aj ako poslanec, člen kolektívneho orgánu mesta, ktorý o personálnom obsadení funkcie rozhodoval.

3. K diskriminácii uchádzača o funkciu hlavného kontrolóra mesta/obce (ktorý nie je poslanec mestského zastupiteľstva) môže prísť pri voľbe hlavného kontrolóra mesta/obce v prípade, ak dotknutý kolektívny orgán -mestské zastupiteľstvo/obecné zastupiteľstvo síce formálne postupuje podľa zákona o obecnom zriadení, ale poslanec mestského zastupiteľstva, ktorý je zároveň aj uchádzačom o funkciu hlavného kontrolóra mesta, neoznámí pred začiatkom voľby, osobný záujem podľa čl. 6 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z.

4. Účasť poslanca s osobným záujmom na hlasovaní /rozhodovaní/ vypočúvaní mestského zastupiteľstva (ako hlasujúci poslanec) o iných uchádzačoch o funkciu hlavného kontrolóra mesta alebo aj o sebe, ako o uchádzačovi na uvedenú funkciu, nie je nezákonná, ale je využitím výhody spojennej s výkonom mandátu poslanca. Využitie takejto výhody preto môže zakladať/zakladá záver, pre opodstatnenosť existencie diskriminácie v konkrétnom prípade.

50. Z doterajšieho dokazovania vyplýva, že osoba v rovnakom postavení ako bol sám žalobca, využila výhodu, ktorú jej poskytovalo postavenie poslanca mestského zastupiteľstva a zúčastnila sa na hlasovaní ako poslanec mestského zastupiteľstva vo veci, na ktorej mala osobný záujem.

51. V ďalšom konaní bude odvolací súd postupovať v zmysle uvedených záverov dovolacieho súdu, ustáli druh diskriminácie (priama, nepriama,...) a rozhodne o náhrade nemajetkovej ujmy.

52. Podľa § 455 CSP ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu.

53. S poukazom na už vyššie uvedený záver, že dovolanie bolo čiastočne nielen prípustné, ale i dôvodné, dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil podľa § 449 ods. 1 CSP a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

54. Dovolací súd nezistil splnenie podmienok pre odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 1 CSP, a preto v súlade s ustálenou súdnou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

55. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

56. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.